N°. 4 1834.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws-Blad.

Zondag en Maandag 5 en 6 Januarij.



De GEDEPUTEERDE STATEN der PROVINCIE NOORD-BRABAND, ontvangen hebbende eene missive van Z. Exc. den heere Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 16den dezer maand, n°. 195, 2de afdeeling.

Gezien Zr. Ms. besluit van den 9den bevorens, n°. 56, (Staatsblad n°. 62), waarbij de termijn voor de invoering van het NEDERLANDSCH VAATWERK, voor den handel in het groot, wordt uitgesteld tot 1° Januarij 1835; zijnde van den volgenden inhoud:

» *Wij WILLEM*, enz.

» Gezien Ons besluit van den 13den April ll. (Staatsblad n°. 9), bepalende de invoering van het *Nederlandsch Vaatwerk*, voor den handel in het groot, op den 1sten Januarij 1834.

» Gelet op de achtervolgens aan ons ingediende adressen, door onderscheidene Bierbrouwers, Azijnmakers en Handelaars in Sterke Dranken in de Provincien Noord-Braband, Gelderland, Holland, Utrecht en Overijssel, daarbij eenige bezwaren inbrengende tegen de veranderingen van het voornoemd besluit, voor zooveel hunne Fabrijken betreft.

» Overwegende, dat de late indiening van vele dezer adressen, niet toelaat, om vóór het opgemelde tijdstip, de wijzigingen vast te stellen, welke na het onderzoeken der onderhavige bezwaren, in Ons voorschreven besluit raadzaam mogten worden geoordeeld.

» Op de rapporten van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 11den November jl., n°. 214 en van den 7den dezer, n°. 47.

» Den Raad van State gehoord:

» Hebben goedgevonden en verstaan, hangende het voormeld onderzoek, den termijn voor de invoering van het *Nederlandsch Vaatwerk* uit te stellen tot op den 1sten Januarij 1835.

» En is Onze Minister van Binnenlandsche Zaken, belast met de uitvoering dezes, waarvan afschriften zullen worden gezonden aan Onzen Minister van Financien, aan de Algemeene Rekenkamer en aan den Raad van State, tot informatie, en hetwelk wijders in het Staatsblad zal worden geplaatst.

» 's GRAVENHAGE, den 9. December 1833.

» (Geteekend) WILLEM.

» *Van wege den Koning,*

» (Geteekend) J. G. DE MEY VAN STREEFKERK."

Hebben goedgevonden en verstaan, den inhoud van opgemeld Koninklijk besluit, bij deze te brengen ter kennisse van de Stedelijke en Gemeente Besturen in deze Provincie, met aanschrijving, om daaraan, op de gewone wijze, de vereischte publiciteit te geven,

En zal dit besluit, door middel van het Provinciaal-Blad, worden gebragt ter kennisse van gemelde Besturen, tot informatie en narigt; zullende het voornoemde Koninklijk besluit wijders in de binnen deze Provincie uitkomende nieuwspapieren, worden geïnsereerd.

's HERTOGENBOSCH, den 20 December 1833.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,
A. J. L. VAN DEN BOGAERDE.
Ter ordonnantie van denzelven,
F. X. VERHEYEN.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — Uit Antwerpen wordt geschreven, dat de storm van den 31sten ll. op den 1sten dezer ook daar verschrikkelijk is geweest. De wind, die zich reeds in den namiddag verhief en met een vreesselijk geweld door den toren van de groote kerk blies, had het water hoog opgejaagd en over de kaden en in de kelders doen stroomen. Reeds des avonds waren verscheidene schepen van de reede losgeraakt en drijvende; men had echter gelukkig geene aanmerkelijke ongelukken te betreuren.

Te Luik herinnert men zich, volgens den *Courrier de la Meuse*, niet, de Maas zoo lang op eene en dezelfde hoogte te hebben zien blijven. Het lage gedeelte van Luik was immer overstroomd en was men verpligt de behoeftige ingezetenen het noodige met schuiten toe te voeren.

— Door den belgischen senaat is gisteren het budget van justitie aangenomen.

— In een te Luik verschijnend bladje, *le Rappel* genaamd, door den brusselschen *Courrier* met den zonderlingen toenaam van apostolisch-orangistisch dagblad betiteld, wordt vermeld, dat ten gevolge van onderhandelingen met den Heiligen Stoel, het district van Maastricht van het bisdom Luik gescheiden en met dat van 's Bosch vereenigd is geworden.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren waren genoteerd: Belg. 95¼; Brux. 67¾; Sp. perpet 62⅜,¾; 5 pCt. 41⅞; Uitgest. 15¼; Sicil. 91¾; Rom. L. 89⅜.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 1sten Januarij.

Het *Journal de Paris* bevestigt heden, dat de Spaansche insurgenten op den 24sten December de stad Tolosa hebben aangetast, doch door de zwakke bezetting, door de ingezetenen ondersteund, zijn terug geslagen.

Voorts vindt men in den *Constitutionnel* eene particuliere correspondentie uit Madrid van den 22sten gedagteekend, en vermeldende:

» In de provincie Estremadura heerscht eene groote gisting. Men zegt, dat don *Carlos* en dom *Miguel* aan het hoofd van een korps van 12,000 man Spanje zullen binnenrukken. De aanhangers van don *Carlos*, waaronder ook *Merino*, hebben zich aldaar aan de grenzen vereenigd. Indien de beide hoofden van het absolutismus hunne magt zamentrekken, en zonder zich op te houden naar de hoofdstad trachten door te dringen, dan is het niet onmogelijk, dat zij dezelve bereiken, en wie weet wat er dan gebeuren kan. Het leger is zoo zwak, en moet op zoo vele onderscheidene plaatsen worden verdeeld, dat het volstrekt ondoenlijk is, dat men op een punt met meer dan 4 à 5000 man ageere.

» Het gouvernement heeft intusschen van de bezetting van Cadix twee regimenten infanterie en eenige artillerie afgezonderd, om het observatie-leger in Andalusien te versterken.

» De generaal *Llander* gaat voort met te Barcelona de zoogenaamde constitutionele vrijwilligers te wapenen.

» De fransche post is sints verscheidene dagen niet aangekomen, zoodat de laatst ontvangene Parijsche brieven van den 9den dezer dagteekenen.

» De heeren *Florida-Bianca*, *Imaz* en *Parga* zijn tot leden eener commissie benoemd, welke gelast is den finantielen toestand van het rijk in overweging te nemen en op nieuw te regelen."

Men verzekert ook alhier dat het spaansch gouvernement den onrustigen toestand der provincien en den voortgang der insurgenten met bezorgdheid gadeslaat, en het voornemen zoude hebben het leger door eene nieuwe ligting onder de provinciale militien, te versterken.

— Het *Journal des Débats* komt heden op het vermeend verschil, tusschen het Russisch kabinet en de hoven van Frankrijk en Engeland, over de Oostersche aangelegenheden terug. Zonder voor als nog eenen vrede-breuk voor waarschijnlijk te houden, meent men echter, dat de beide laatste magten nimmer onder voordeeliger omstandigheden eenen oorlog zouden kunnen voeren, daar deze geheel in het welbegrepen belang van geheel Europa zoude zijn, en onder geen voorwendsel als een strijd van beginselen kan worden beschouwd. Het ministerieel dagblad eindigt, even als in een vorig artikel, met de verzekering, dat in weerwil der grootspraak van eenige correspondenten der *Augsburgsche Zeitung*, Oostenrijk en Pruissen de inzigten van Frankrijk en Engeland, omtrent de Oostersche staatkunde, volkomen weten te billijken.

— Van Toulon schrijft men, dat aldaar de uitrusting der drie linieschepen *de Montebello*, *de Nestor* en *de Scipio* met den meesten ijver wordt voortgezet.

— Naar men verneemt zal reeds morgen de kamer van afgevaardigden bijeenkomen, om over het adres van antwoord te beraadslagen.

(Heden, uithoofde van den Nieuwjaarsdag, geen fondsnotering.)

NEDERLANDEN.

BREDA, den 4den Januarij.

Bij besluit van den Heere Gouverneur dezer provincie van den 12den December 1833 C n°. 30, Afdeeling der Directe Belastingen (*Provinciaal blad* n°. 194), zijn eenige inlichtingen gegeven omtrent de inning der Grondlasten ten opzigte van de perceelen in gemeenschappelijk bezit, waarvan het bedrag der belasting ten volle en alleen op naam van den eersten en voornaamsten mede eigenaar, ten kohiere is gebragt.

— Men schrijft van den Helder, dat een ter reede aan Texel gelegen hebbend kofschip, van Amsterdam naar Genua gedestineerd, in den nacht van 31 dec. op 1 dezer, naar het eiland Wieringen is verslagen en aan den grond vastgeraakt, zoodat de lading zal moeten worden gelost, wil men het vaartuig vlot krijgen.

— de *Staats-Courant* deelt heden de volgende berigten mede:

Volgens de heden ingekomen berigten was de Rhijn te Keulen voortdurend vallende, staande dezelve den 31sten December op 25 vt. 11 dm. Ook op andere punten aan de boven-rivieren in Duitschland was het water vallende. De dijken hadden veel afslag bekomen. Die tusschen Bieren en Praast, was zoo ver weggeslagen, dat op sommige plaatsen maar 1 el kruinbreedte is overgebleven, en daar de noodkeeringen mede weggespoeld waren, vreesde men aldaar voor eene doorbraak.

De waterstand aan de voornaamste peilschalen [illegible] de Waal en Rhijn was op gisteren, onder de dijkskruinen [illegible] el 42 duim; te Pannerden, 1 el 49 duim en te [illegible] 29 duim.

De dijken lijden bij voortduring veel door den golfslag. De IJssel teekende te Deventer 25 duim onder het noodpeil boven de Snippelings overlaat. Het water vallende, doch op andere punten eenigzins wassende. De dijken en waterkeeringen in Overijssel zijn, door de laatste stormen, zeer geteisterd.

Onder Olst en Wijhe is de buiten dossering weggeslagen tot aan den kruin der dijken. In den Vechtdijk, van boven het nieuwe verlaat tot aan Haarst, zijn vijf doorbraken gevallen, waardoor die geheele landstreek geïnundeerd is, stroomende het water over den straatweg van Zwolle naar Meppel, terwijl daarin zoodanige gaten zijn geloopen, dat de passage gestremd is.

Ook is, door de zware beschadiging van den dijk tusschen Hasselt en Zwartsluis, de doortogt met rijtuigen tusschen beide plaatsen belemmerd; zijnde op eene plaats de kruin over eene lengte van 175 el weggespoeld, op een tweede punt niets, en op andere slechts een voetpad overgebleven.

De Blankenhammer zeedijk is, op de meeste plaatsen, tot aan het spoor weggeslagen, en op enkele punten is zulks mede het geval met den zeedijk bij Blokzijl. Voor de stad Vollenhoven was bijna eene doorbraak in den zeedijk gevallen; zijnde de kruin der kade tot op twee palmen weggeslagen. De Bentdijk heeft mede op onderscheidene punten veel geleden, en is ter lengte van 56 ellen tot in den kruin weggeslagen.

Tusschen het einde van den Bentdijk en het begin van den Batsbeterdijk is eene doorbraak gevallen, waardoor het lage gedeelte van het Ambt Vollenhoven is ondergeloopen, en de gewone passage gestremd. — Tusschen het Katerveer en Kampen heeft het water over den dijk geloopen en dezelfde hoogte bereikt als in 1825.

Langs den Lek en Nederrhijn was het water beurteling wassende en vallende. Hetzelve stond gisteren namiddag aan de Grebbe

onder het noodpeil	0 el 81 dm.
Wijk-bij-Duurstede	1 » 06 »
Schalkwijk	0 » 80 »
Vreeswijk	0 » 95 »

De beschadigde waterkeeringen worden gedurig voorzien. — Met de digting van den *Grebschen dijk* was men door aanhoudend werken en de gunstige wending van de windstreek, zoo ver gevorderd, dat men gisteren tegen den avond rekende de erge gaten op het Geldersche gedeelte voorzien te hebben, hetgeen reeds sedert den vorigen dag van de Utrechtsche zijde kon gezegd worden.

Op de Maas, bestond, langs de onderscheidene punten aanmerkelijke daling. — De dijken en waterkeeringen hebben ook aldaar veel geleden.

In den *Empelschen dijk*, beneden en boven, waren 16 gaten gevallen. — Op den Vughtschen weg buiten *'s Bosch* is de brug tusschen het fort St. Antonie en Isabel ontgrond en weggespoeld; en dit was mede het geval met de buitenste brug in de vestingwerken buiten de Hintbammerpoort. De gemeenschap tusschen 's Bosch en de omliggende plaatsen geschiedde met vaartuigen. — De toestand van den noordelijken dijk onder Baardwijk was eenigzins bedenkelijk. — De dijk te Poederoijen is doorgebroken. Aan de blaauwe sluis was omtrent den *Bol* ook eene groote doorbraak ontstaan.

Door den hoogen waterstand op den Beneden-Lek te *Krimpen*, welke dien van 1825 evenaarde, was de stormpolder, een buitenpolder aan den mond van den IJssel, ingebroken.

— Van een ooggetuige wordt ons uit Waalwijk van den 1sten dezer het volgende medegedeeld.

» In de afgeloopene nacht tusschen 12 en 1 uren, bevond men zich alhier in eenen hoogst gevaarlijken toestand; een W. N. W. storm dreef het water in de overstroomde landerijen met een ontzettend geweld tegen den dijk, langs deze gemeente loopende, terwijl de vloed het water zoodanig deed wassen, dat hetzelve welhaast met den dijk gelijk stond en op sommige plaatsen er overheen sloeg; een sterke golfslag beukte met zoodanige kracht den dijk, dat spoedig op onderscheidene plaatsen diepe gaten in dezelve werden geslagen; - de weinige burgers hier en daar tot hulp toegeschoten konden derhalven zoo veel als niets uitrigten, en zonder de onvermoeide pogingen en den belangloozen ijver van het alhier gekantonneerde 2de batt. der 3de afd. mobiele Noord-Hollandsche Schutterij, had deze gemeente een allerellendigst schouwspel kunnen opleveren; - de waardige Majoor *Sluijterman*, Kommandant van meergenoemd bataillon, van het gevaar onderrigt, liet dadelijk het bataillon verzamelen; hetzelve stond in een oogenblik tijds gewapend dáár; niemand deed zich wachten, 't geen wederom een treffend bewijs opleverde, dat hulpvaardigheid, trouw en pligtbetrachting, steeds de sieraden van het Hollandsche karakter blijven uitmaken; - Nadat er voor de bewaking der wapenen enz. was gezorgd, verdeelden de Heeren Officieren zich onderling met hunne manschappen in ploegen, en zoo snelde alles naar den gevaarvollen dijk, die op sommige plaatsen reeds voor de helft was weggeslagen, Onvermoeid was men hier nu bezig; eenigen sprongen in het water om de aangebragte palen houtwerk en verdere materialen te bevestigen, anderen droegen gestadig houtwerk, takkebosschen en stroo aan, en al hetgeen wat maar het eerst voor de hand kwam en nuttig kon gebruikt worden, vermits er een volslagen gebrek aan alles was; noch horden, noch rijs, noch gereedschap waren voorhanden, voor niets scheen gezorgd. De Heer Majoor ging intusschen overal rond, en spoorde ieder burger tot hulpvaardigheid aan, dan ongeloofelijk was de flaauwhartigheid die velen deden blijken; - niettegenstaande men de noodklok had doen luiden waren er maar weinigen der ingezetenen op de been, terwijl sommigen daarvan zich nog gedurig met vrouwen afzonderden, zoodat de Officieren hen gestadig als met geweld naar het werk moesten drijven; - eenigen echter verdienen allen lof, en wedijverden met de schutters in het betrachten van hunnen pligt; - Ook het gedrag van den Heer *Frylinck*, Commissaris Speciaal van Politie, verdient eene allezins eervolle melding, overal was hij tegenwoordig, en overal wendde hij zijne diensten ten meesten nutte aan. - Nadat men eenige uren onafgebroken was bezig geweest, de zwakke plaatsen behoorlijk had versterkt en ook vermits het water eenige voeten gevallen was, en het weder merkelijk bedaarde, waardoor het gevaar was geweken, werd het bataillon wederom verzameld en afgedankt; gerustelijk mag men het behoud van den dijk, en daardoor dat van geheel deze gemeente, aan den prijzenswaardigen ijver der Heeren Officieren, Onder-Officieren en Manschappen van hetzelve dank weten."

— Uit Tilburg wordt ons geschreven dat, ter oorzake van het hoog water rondom 's Hertogenbosch, waardoor de Steenweg tot bij Vucht onder water staat, thans vele lieden, die daartoe onbevoegd en als schippers geheel onkundig zijn, van de gelegenheid gebruik maken, om lieden met schuiten over te zetten, weshalve het in het algemeen belang en tot voorkoming van ongelukken te wenschen ware, dat er kundige schippers aangesteld werden, die op bepaalde uren van den dag het traject over en weder aflegden.

— Gedurende het afgeloopene jaar zijn in de Maas en Goeree ingekomen een aantal van 2049 en uitgezeild 1962 schepen, behalve de kleine vaartuigen, die van Rotterdam, Dordrecht, Schiedam enz. langs de Zeeuwsche stroomen zijn ingekomen of uitgezeild, of die binnen door, langs de Wadden, van Hamburg, Bremen, enz. zijn gearriveerd of derwaarts vertrokken; zijnde een getal van 165 ingekomene en 269 minder uitgevaren schepen dan in 1832.

Voorts zijn in 1833 in Schiedam uit zee aangekomen 312 schepen, waarvan 86 van Sunderland en meer engelsche havens met kolen, en 226 met granen, als 54 van Liebau, 37 van Riga, 135 van Arensburg, Pernau, Reval, Straalsund en andere steden, met welke, als mede met eenige schepen van den Rhijn, zoo als Keulen, Dusseldorp en anderen, en verder van binnen 's lands, zijn aangebragt 16,609 lasten rogge en 8,237 lasten granen, zijnde 5,827 lasten granen minder dan in 1832.

— Nadere berigten uit Londen van den 1sten dezer vermelden dat aldaar den vorigen dag de nieuw benoemde minister van Portugal, de heer *Sarmento*, die den onlangs overledenen graaf *Funchal* zal vervangen, was aangekomen. Met hetzelfde vaartuig, dat dezen diplomaat overbragt, had men berigten uit Lissabon tot den 22sten december ontvangen, hoofdzakelijk het volgende inhoudende:

In de stelling der beide vijandelijke legers nabij Santarem was nog geene verandering gekomen. Men erkent steeds, dat de stelling der Miguellisten te goed gekozen is, om hen daaruit met geweld te verdrijven; doch beweert, aan den anderen kant, dat hun leger door gebrek aan kleedingstukken en mondbehoeften veel lijdt, terwijl ook de desertie daaronder vrij aanmerkelijk is. Intusschen blijkt het, dat de bevelhebbers van dom *Pedro* gedwongen zijn, weder twee honderd onwillige rekruten naar Engeland terug te zenden.

Den 21sten was te Lissabon de tijding aangekomen, dat de Miguellisten den 15den bevorens, met 5000 man geregelde troepen en partijgangers, eenen aanval op Oporto, aan de zijde van Aguardente hadden gedaan, doch na een scherp gevecht, door het 10de regement en de vrijwilligers van Oporto afgeslagen en op de vlugt gedreven waren. De Miguellisten hadden veel volks verloren; terwijl het verlies aan de zijde van dom *Pedro* uit 100 man aan dooden en gekwetsten bestond. De kolonel van het 10 regiment, *Peixoto*, is aan het hoofd zijner manschappen doodelijk gewond geworden. Men vleide zich, dat de Miguellisten na deze nederlaag den omtrek van Oporto zouden ontruimen, vermits het toch gedurende den winter voor hen zeer moeijelijk was, aldaar levensonderhoud te vinden.

Door een vaartuig, dat eenige gelden naar Lagos, overbragt had men berigten uit Algarvien, die minder ongunstig luidden, dan men zich weinige dagen vroeger naar den toestand dier provintie had voorgesteld. De bezetting van genoemde vesting en van Faro had onderscheiden aanvallen der Miguellisten afgeslagen, en redelijk wel van krijgs- en mondbehoeften voorzien zijnde, vermeende de beide bevelvoerende officieren zich nog eenen geruimen tijd te kunnen verdedigen.

Op den 21sten werd op de rivier van Lissabon, geheel onverwacht eene rijke buit gemaakt. Een groot koopvaarder met 20 stukken gewapend, was onder dom *Miguels* vlag, den Taag binnen geloopen; en na het wisselen van weinige kanonschoten vermeesterd. Dit schip was, vijftien maanden geleden, met eenige verbannene edellieden, door dom *Miguel* naar de Portugesche bezittingen in Afrika afgezonden; het had vervolgens ook eene reis naar Oost-Indie gedaan, en kwam thans, met eene rijke lading van koloniale waren, en met anderhalf millioen Nederlandsch aan goud en zilver terug, zonder dat de manschap was te weten gekomen, dat dom *Miguel*, gedurende hun afwezen, Lissabon verloren had.

» Van de bewegingen en bedoelingen van don *Carlos*," zegt een der brieven van Lissabon, » is hier weinig bekend. Hij houdt zich tegenwoordig in de nabijheid van Valença, aan de rivier Minho, en dus aan den uitersten Noordelijken hoek van Portugal op. Of hij trachten wil ter zee te ontsnappen, dan wel of hij, indien de opstandelingen van Burgos niet door *Sarsfield* verslagen waren, over land bij hen zou zijn gekomen, valt moeijelijk te beslissen. De spaansche regering heeft alle maatregelen genomen, om zich van zijnen persoon meester te maken. Twee of drie oorlogschepen kruissen langs onze kust, en eene spaansche leger-afdeeling van 5000 man is van Badajos Portugal binnengerukt en thans bij Elvas gelegerd. Men zegt dat eene gelijke magt in de rigting van Portalegre en Almeida binnen dit land zal komen, en dat deze maatregel door Spanje ook genomen wordt, omdat men vermoedde, dat dom *Miguel* gezind was, om de woelingen van don *Carlos* in Spanje gewapenderhand te ondersteunen. Groot genoegen heeft het ons gedaan te vernemen, dat de bevelhebber der Spanjaarden, generaal *Morillo*, te Elvas, omstreeks 100 Engelsche krijgsgevangenen met 2 luitenants in vrijheid heeft gesteld, die wij reeds meenden, dat allen doodgeschoten waren. Zij zullen, om hier terug te komen, door Spanje en over Gibraltar worden gezonden."

De Londensche *Times* van den 1sten Januarij behelst weder een allerhevigst artikel tegen Rusland en de door dat blad veronder-

stelde bedoelingen dier mogendheid ten aanzien van Europeesch Turkije. De *Times* wil dat eene sterke Britsche vloot, waarbij het eene afdeeling stoombooten, met 84 ponders gewapend, wil gevoegd hebben, aan de onderhandelingen over deze zaak kracht bijzette, of wel de Russische zeemagt in het gezigt van Odessa knotte. Hij merkt aan, dat de tegenwoordige verbindtenis van Frankrijk met Engeland eene gelegenheid tot fnuiking der Russische magt aanbiedt, die misschien nooit meer voorkomt.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — Sedert lang gevoelde men in *Pruissen* behoefte aan een algemeen wetboek, daar men zich niet wel een vreemdsoortiger zamenstel van wetten kan voorstellen, dan die, welke in de Pruissische Staten van kracht zijn. Men heeft er keizerlijke, koninglijke, hertoglijke wetten, Vorstelijk-Sulkowskische, Graaflijk-Hochbergische, Vrijheerlijk-von-Bömmelbergische en vele anderen, waarvan de optelling alleen een wijdloopigen catalogus zou kunnen uitmaken. Men heeft er voorts Duitsche, Latijnsche, Poolsche, Fransche, Hollandsche en Oud-Duitsche wetten, en de laatste zijn wel de onverstaanbaarste, als b. v. de Statuten van *Agnes von Schweidnitz* uit de eerste helft der 14de eeuw. Daarenboven is er verschil van wetgeving niet alleen in de verschillende kreitsen, maar ook in verschillende steden, dorpen, ja straten. Te *Breslau* b. v. moet men naauwkeurig weten, in welke straat iemand woont, om te kunnen bepalen, welke wetten op hem moeten toegepast worden. De wijze van Regtspleging is niet minder verscheiden en eerst in het jaar 1832 is er een werk uitgekomen, waaruit men dezelve kan leeren kennen, (*Darstellung der Preussische Gerichts-verfassungen von Dr.* NEIGEBAUR). Het laat zich ligt begrijpen, dat de invoering van een algemeen wetboek, waarbij zoo vele uiteenloopende belangen overeengebragt, zoo vele vooroordeelen moeten vernietigd worden, een reuzenwerk is, tot welks voorbereiding jaren arbeids noodig waren. Men verneemt, dat er thans bij het Ministerie van Justitie te *Berlijn* een plan ontworpen is, om tot het lang gewenschte doel eener algemeene wetgeving over geheel *Pruissen* te geraken. — De Universiteit te *Jena* telt gedurende dezen winter slechts 485 studenten. — Het Fransche Instituut heeft den grooten prijs *Monthyon* toegewezen aan den Hoogduitschen Hoogleeraar in de Geneeskunde DIEFFENBACH. Deze onderscheiding is te meer vereerend, daar Dr. DIEFFENBACH dezelve verschuldigd is aan eene kleine verhandeling, welke naauwelijks een vel druks beslaat, over de Cholera, terwijl er meer dan 6000 boeken en geschriften over hetzelfde onderwerp zijn in 't licht gekomen. — De Pruissische Sterrekundige OLTMANS, schrijver van 2 deelen sterrekundige waarnemingen, is den 27sten November te *Berlijn* overleden. De Saksische Minister van Staat, Baron VON LINDENAU, heeft van den koning van *Denemarken* een gouden chronometer van KESSELS ten geschenke ontvangen, voor de diensten, door hem aan de Sterrekunde bewezen. Voor degenen echter, die door dit voorbeeld zouden kunnen aangespoord worden, om aan den koning van *Denemarken* hunne werken te zenden, diene tot narigt, dat alle dergelijke paketten worden teruggezonden, zoo zij niet door een van Zr. Ms. Ambassadeurs geteekend zijn. — De Heer WINKLER, privaat-onderwijzer aan de Universiteit te *Giessen*, hield zich sedert eenen geruimen tijd bezig met eene metrische overzetting in het Grieksch, van GOETHE's *Herman en Dorothea*. Het voltooide werk zou aan den President van *Griekenland*, CAPO D'ISTRIAS, worden opgedragen, toen deze den dood vond door de hand eens moordenaars. Thans heeft de broeder des vermoorden Graven in eenen fraaijen brief, gedagteekend *Dresden* 18 *September*, aan den Heer WINKLER voor zijn volbragt werk hulde bewezen. — Een jonge vioolspeler, met name HENRI VIEUXTEMPS, van *Verviers*, zijnde een leerling van BERIOT, wekt thans te *Weenen* de verbazing van alle kunstkenners door zijn buitengewoon kunstvermogen.

FRANKRIJK. — Een geneesheer, die, bij het doen eener aderlating, het ongeluk gehad heeft eene slagader te treffen, waardoor de arm des lijders heeft moeten afgezet worden, is door de Regtbank te *Evreux* veroordeeld om aan den lijder eene som van 600 fr. terstond te betalen en voorts een jaarlijksch pensioen van 150 fr. — De galerij van *Apollo* in de *Louvre* zal op last des konings worden ingerigt, om de voornaamste gebeurtenissen, waarvan de *Louvre*, van haren oorsprong af, het tooneel was, door de Schilderkunst voor te stellen. Onderscheidene schilders hebben reeds de onderwerpen voor schilderijen opgekregen, terwijl anderen zich bezig houden om *Versailles* te versieren met de afbeeldingen van alle Fransche Maarschalken, van den eersten af tot aan de nog levenden. — Van de nieuwe Roman van D'ARLINCOURT, *le Brasseur Roi*, getrokken uit de Geschiedenis van *Vlaanderen*, zijn reeds drie uitgaven uitgeput en de vierde heeft reeds de pers verlaten. — De Heer CH. NODIER heeft zijne intrede in het Fransche Instituut gedaan. De Minister THIERS, die vóór hem benoemd is, heeft zijne intrede nog niet gedaan en zich verontschuldigd met zijne menigvuldige bezigheden, om de gewone intreê-rede te doen. Van de stichting van het Fransche Instituut af, is een groot aantal Ministers in hetzelve tot Leden benoemd, maar men heeft alleen het voorbeeld van den beroemden COLBERT kunnen vinden, die van de intreêrede is verschoond geworden. — De Heer CHARLES POUGENS, Lid van de Akademie der Opschriften en Fraaije Letteren is den 23sten December overleden. Vroeger Boekhandelaar, en sedert lang van het gezigt beroofd, wijdde hij sedert verscheidene jaren zich uitsluitend toe aan de beoefening der wetenschappen, en heeft in onderscheidene geschriften proeven gegeven van zijne kundigheden.

ENGELAND. — Op den 5den December ll. is in den ouderdom van 59 jaren overleden Dr. JOHN JEBB, Bisschop van *Limerick*, schrijver van eenige Theologische geschriften. Onder dezelve bekleedt de eerste plaats zijn werk *Essay on Sacred Litterature*, waarin hij het gevoelen ontwikkelt, dat in de Lofzangen en Gesprekken, door de Evangelisten bewaard, een zeker metrum te ontdekken is. — JOSEPH BUONAPARTE heeft den Beeldhouwer LOUGH in *Londen* voor deszelfs voortreffelijke groep: *Duncan's razend geworden paard* (zie SHAKESPEARE's *Macbeth*) eene gouden vaas ten geschenke gegeven, welke vroeger aan zijnen broeder, keizer NAPOLEON had toebehoord. — De directie der Opera te *Londen* heeft aan ROSSINI 20,000 gulden geboden, zoo hij voor haar eene nieuwe opera zou willen vervaardigen. Men gelooft echter niet, dat het aanbod zal worden aangenomen.

AZIË. — In de *Singapore Chronicle* vindt men een berigt omtrent een meisje van 3 jaren, 't welk van haar eerste jaar af heeft kunnen zwemmen, en nergens gelukkig schijnt dan in het water. Zij zwemt niet op de gewone wijze, maar rolt zich rond in het water en schijnt zoo ligt als kurk. Als zij uit het water genomen wordt, toont zij zich bedroefd en doet alle moeite, om er weder in te komen. Zij kan noch spreken, noch gaan; maar doet alleen een reutelend geluid in de keel hooren. Dit zonderlinge kind is ook gebrekkig van gezigt en heeft tot hiertoe geen ander voedsel gebruikt dan de moedermelk.

NEDERLANDEN. — De Heer ALOYS SCHMITT heeft ook te *Amsterdam* door zijn voortreffelijk piano-spel de grootste bewondering verwekt. Het *Algemeen Handelsblad* van den 30sten December behelst daaromtrent, onder anderen, de volgende zinsnede: » Het piano-forte-spel van den Heer SCHMITT kenmerkt zich niet door uiterlijke teekenen, zoo als thans mode is; niet door eene gemaakt statige, grootsche houding, of door het opspringen der handen, enz.; even min door eenen harden aanslag, hetwelk men wel eens waant kracht te zijn en ook zoo noemt. Kalm en zich gelijk blijvende, past, bij zijn spel, alles in-een; kracht zonder blijkbare krachtsinspanningen, geene plotseling geweldige overgangen van piano tot forte, geene gedwongen modulatien; alles der Natuur getrouw, de moeijelijkste passages even vloeijende en rustig kalm als de gemakkelijkste; aan elken toon deszelfs volle waarde gevende, terwijl hem echter de gedachten van het geheel meer dan de enkele nooten of passages schijnen te bezielen; overigens vuur en geestdrift, waar die worden vereischt, maar geen vuur dat brandt of verteert, geene drift die bruist en raast, maar wel een sachte gloed die verwarmt en koestert, een levendiger gevoel dat het gemoed verheft en roert. In compositie en spel, in alles straalt een beminnelijk, eenvoudig, bescheiden, menschlievend karakter door, dat zelfs den stugsten geest kan overmeesteren; de hardvochtigste zielen kan roeren."

GRAANMARKT TE AMSTERDAM.

VRIJDAG, *den 4den Januarij.*

TARWE. — Roode, met veel handel tot verhoogde prijzen. Poolsche houdt prijs: 125 ℔ Anclammer *f* 180; – 127 puike Poolsche *f* 250; – 127 mindere d°. *f* 245; – 128 Wismar *f* 190; – 132 N. Zeeuw. *f* 190; – 132 N. Rhijn *f* 198; – 126 O. Rhijn *f* 185; – 125 Rost. *f* 178; – 125 Lub. *f* 180.

ROGGE — Nieuwe, ook hooger verkocht, met veel handel: 124, 125 ℔ N. Drentsche *f* 142, 145; – 124 Munstersche *f* 146; – 125 Rhijn *f* 150; – 116 O. Overijsselsche *f* 128; – 118 O. Rhijn *f* 126; – 125 Overijss. *f* 146.

GARST. — Met meer handel: 106 ℔ Knobbe *f* 96; – 115 Holsteinsche *f* 100; – 100 N. winter *f* 80, 82; – 101 dito *f* 79, 80; – 102 zomer *f* 88.

HAVER. — In eenen doen: 91 ℔ dikke *f* 76; – 82 N. dito *f* 64.

BOEKWEIT. — Weinig handel: 115 ℔ N. Overijssel zand *f* 115.

KOOL- EN LIJNZAAD. — Zonder handel.

RAAP-OLIE. — Vliegend *f* 35 1/2; – Mei *f* 36 3/4, 37; – Sept. *f* 35 3/4, 36; – Raap-Olie, ordinair *f* 36 1/2; – Lijn- *f* 34 1/2; – Raap-Koeken *f* 48, 45; – Lijn- *f* 8 1/2, 10.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

VRIJDAG, *den 3den Januarij.*

NEDERLANDEN. pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4 1/2 ur.
Werkel. schuld 2 1/2	50 1/16	50 1/8	50 1/8
Dito dito 5	94 1/2	94 5/8	94 5/8
Uitgestelde dito...			
Kansbill. dito.....	22 5/16	22 7/16	22 3/8
Amort. Syndic.. 4 1/2	89	89 1/8	89
Dito dito .. 3 1/2	72	72 1/8	72
Schatkistbiljett.. 6	102 1/2	102 3/4	
Oorlogslasten... 5	100 5/16		
Leening 1831... 6	103 3/8		
Handel-Maats. . 4 1/2	98	98 1/8	
FRANKRIJK.			
Inschr. Grootb. 3			
ENGELAND.			
Dito per 12 Aug. 3			
SPANJE.			
Certificat. Amst. 5	62 15/16	63	62 15/16
Dito *f* 1000... 3	41 3/8	41 1/2	41 1/4
Uitges. 3 pc. Sch. 5	13 13/16	13 7/8	13 3/4 à 7/8
Cort. Bons. Lond. 5	17 7/8	18	18 1/16
NAPELS.			
Certificat. *L & B* 5	84 1/4		
Dito *Falc. & C.* 5	86 3/8	86 1/2	
Leen. Lond. *R.* . 5	93		
RUSLAND.			
Obl. *Hope* 1798/1816 . 5	102 1/8	102 1/4	102 1/8
Dito dito 1828/29 . 5	102 1/8	102 3/8	102 1/8

pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4 1/2 ur.
Cert. dito 1832/33 . 5	93 1/2		
Obl. te London. 5			
Certif. te Hamb. 5			
Inschrijv. Assig. 6	66 9/16	66 5/8	
Certificat. dito.. 6	68		
POLEN.			
Aand. Loot. fl. 300.	112 3/4		
PRUISSEN.			
Dito dito R. 50. ..	94 1/4		
OOSTENRIJK.			
Dito dito *f* 100...			
Dito dito » 250. 4	413		
Metalliek 5	93 3/4	93 7/8	93 13/16
Dito Lond. gen. 5			
Dito......... 2 1/2			
Oblig. *Goll & C.* 5	98		
Dito......... 4			
Cert. Stadsb. dit. 2 1/2			
Ween. Bankact. 3			
DENEMARKEN.			
Leening te Lond. 3	73 3/4		
BRAZILIEN.			
Dito *Rotschild*. 5	68		
GRIEKSCHE.			
Dito te London. 5			

*** Twee bekwame LETTERZETTERS, vast werk begeerende en bewijzen van hunne ervarenheid en goed gedrag kunnende overleggen, kunnen zich onmiddellijk vervoegen bij W. A. OUKOOP, Stads-Drukker en Boekhandelaar te *Breda*. Brieven *franco*.

*** De Gebr. SPORENBERG, Voerlieden op *Eindhoven*, verwittigen het geëerd publiek, dat zij van Logement of aankomstplaats veranderd zijn, en thans verblijven bij JAN VAN DER VLIET, in den *Ouden Prins* onder den Toren te *Breda*; verzoekende zij bij voortduring de gunst van het Publiek.

*** HET PLAATSELIJK BESTUUR VAN KLUNDERT, is voornemens om in het openbaar, onder nadere approbatie van H. E. G. A. de Heeren Gedeputeerde Staten der Provincie *Noord-Braband*, op Woensdag den 22sten dezer, des voormiddags ten 10 ure, ten Raadhuize van *Klundert*, aan te besteden:

Het *BOUWEN* van een geheel NIEUW SCHOOL-LOKAAL in de Kom dezer Gemeente, met alle de daartoe behoorende Leverancien er onder begrepen.

Zullende het Bestek en Teekeningen van heden aften Raadhuize alhier ter lezing liggen en *acht* dagen voor de Besteding de noodige aanwijzing gedaan worden.

KLUNDERT, den 2. Januarij 1834.

Het Plaatselijk Bestuur voornoemd,
D. KORTEWEG, *Vt.*
Ter ordonnantie van hetzelve,
LAURENSE, *Secretaris.*

VOOR HET RIJK.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, VAARTEN, ENZ.

De AGENT van het Domein te *Breda*, als daartoe geautoriseerd, zal, op Maandag den 13den Januarij 1834, 's morgens om 9 ure, ten Stadhuize van *Breda*, en ten overstaan van den Heere Burgemeester derzelve Stad, publiek verkoopen:

25 kavelen SCHAARHOUT, in het Liesbosch onder Princenhage,
14 ——— ——— ——— Mastbosch en onderhoorige Plantaadjen, onder Princenhage, Ginneken en Zundert.
21 ——— ——— ——— Ulvenhoutschebosch en onderhoorige Plantaadjen, onder Ginneken en een dito onder Teteringen.

Alles breeder bij Billetten omschreven. — De Konditiën van verkoop liggen ter lezing ten kantore van den Agent, terwijl bij de respective Plantaadjemeesters nadere informatiën ter aanwijzing te bekomen is.

BREDA, den 25. December 1833.

De Agent voornoemd,
M. SMITS.

*** De Notaris DE BIE zal, op Maandag den 20sten Januarij 1834, 's morgens *tien* ure, op *Doctorsstede* onder *Gastel*, kanton *Oudenbosch*, even achter de R. K. Pastorij, tegen den Grooten-Weg, omtrent ¼ uur gaans afstand van de Haven van *Stampersgat*, in het openbaar tot verkooping aanbieden:

Een EIKEN BOOM tot een Molen-as en 5 à 6 dito BORSTEN, en nog 130 koopen EIKEN BOOMEN, dik 1½ tot 2 ellen en lang van 9 à 11 ellen, te zamen 170 Boomen, nog 10 BUEKEN BOOMEN, dik 2 à 3 ellen, lang 6 à 7 ellen, met eenen LINDEN BOOM, dik 2 ellen en lang 9 ellen.

TE HUUR OF TE KOOP,

tegen Mei 1834: eene moderne HEERENHUIZINGE, waarin 9 zoo Beneden- als Boven-Kamers, ruime Zolders, Keukens met Wel- en Regenpompen, Kelder, Stallinge, Schuur, Hof en Erve; staande en gelegen in het beste gedeelte van het Dorp *Ginneken* bij *Breda*. Laatst bewoond door den Wel-Ed. Heer PIETER STEENBERGEN; - te bevragen bij den Eigenaar J. C. VAN MIERLO, HEz., te *Breda*.

161ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

De Wed. F. B. HOLLINGERUS PIJBERS, alléén gekwalificeerde Kollectrice der Koninklijke Nederlandsche Loterij te *Breda*, heeft ten Kantore van BROESE & COMP. verkrijgbaar gesteld: HEELE en GEDEELTEN van LOTEN in *Koop* en *Huur* volgens onderstaande *Prijs-Courant*.

EERSTE KLASSE.

Waarvan de trekking begint op Maandag den 27. Januarij 1834, IN 's HAGE.

HUUR. voor de Eerste klasse.		KOOP. voor alle klassen.	
Heel Lot.	ƒ 4,00	Heel Lot.	ƒ 62,00
Half Lot.	- 2,00	Half Lot.	- 31,50
Vijfde Lot.	- 0,80	Vijfde Lot.	- 13,80
Tiende Lot.	- 0,40	Tiende Lot.	- 6,90
Twint. Lot.	- 0,20	Twint. Lot.	- 3,46

NB. De uitgaven van Loten voor de Eerste Klasse zal niet langer plaats hebben dan tot uiterlijk den 24sten Januarij aanstaande.



STOOMPACKET-VAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM EN LONDEN.

In Dienst der General Post-office Londen;
voor Passagiers en Goederen.

De Stoompacketten der General Steam Navigation Company, te *Londen*, in geregelde Dienst, vertrekken geregeld van *Rotterdam*, *Hellevoetsluis*, *Brielle* of *Maassluis*, naar gelang van ijsgang of andere verhinderingen, iederen Woensdag en Zaturdag. De Riviervaart niet gestremd zijnde, is het vertrek van *Rotterdam* bepaald op:

Woensdag den 8. Januarij, des morgens ten 8 ure.

Nadere inlichting bij de Agenten, {W. SMITH & COMP. en P. A. VAN ES.



STOOMPACKET-VAART

TUSSCHEN

Rotterdam en Londen.

VOOR GOEDEREN EN PASSAGIERS.

De AGENTEN der General Steam Navigation Company hebben hiermede het genoegen aan den Handel en Reizenden te berigten, dat het Stoomschip *LONDON MERCHANT*, gevoerd door HENRY WHITTINGHAM, deszelfs dienst iedere *tien* dagen van en naar gemelde plaatsen zal voortzetten, zoo ijsgang en andere wettige redenen zulks niet verhinderen, aanvang nemende van *Rotterdam* op Dingsdag den 7. Januarij 1834, des morgens ten *acht* ure.

Zullende de verdere uren van afvaart in tijds worden aangekondigd.

Nadere inlichting bij de Agenten voornd: {W. SMITH & COMP. en P. A. VAN ES.

ROTTERDAM, den 25. December 1833.

STOOM-JAGT

PRINSES MARIANNE,

van *MIDDELBURG* naar *ROTTERDAM*,

Januarij 1834.

Van *Middelburg*.				Van *Rotterdam*.			
Zondag	den 5,	smorg.	6½ uur	Dingsdag	den 7,	smorg.	7 uur
Zondag	» 12,	»	5	Dingsdag	» 14,	»	6½ »

*** Bij G. VAN DER POST, Jr., Boekh. te *Utrecht*, is heden uitgekomen het PORTRET van den Wel-Ed. Heer H. TOLLENS, Cz., *Ridder van de Orde des Nederlandschen Leeuw* en voorzien met deszelfs *Fac-Simile*, en naar het leven geteekend door den Heer R. L. VAN BUEREN, te bekomen . . . . à ƒ 1,25.

Vroeger uitgegeven:

PORTRET van LORD BYRON à - 1,20.
——— ——— SCHILLER . à - 0,80.
——— ——— GOETHE . . à - 0,80.

Ook zijn nog Exemplaren voorhanden van het CHRONOLOGISCH OVERZIGT DER NEDERLANDSCHEN VORSTEN door L. G. VISSCHER, Hoogleeraar te *Utrecht*, 2 Afl. in folio . . . . à ƒ 5,60.

BIJ **BROESE** EN **COMP.**, TE BREDA,

zijn de volgende belangrijke Inteekeningen geopend:

1. Op: HET LEESKABINET, *Mengelwerk tot Gezellig Onderhoud voor beschaafde kringen*. De prijs van een' kompleten Jaargang is bij Inteekening ƒ 10,50.

2. — HET HOLLANDSCH PENNY-MAGAZIJN, OF NEDERLANDSCH MAGAZIJN, ter verspreiding van Algemeene en Nuttige Kundigheden.

De Inteekening geschiedt bij vooruitbetaling, hetzij voor eene Aflevering of 13 Nommers à ƒ 1,30, *franko*, of wel voor eenen geheelen Jaargang of 52 Nommers, à ƒ 6,25.

3. MAGAZIN PITTORESQUE. 52 *Livraisons par An*, formant un volume grand in-8°, et contenant par feuille 5 ou 6 gravures représentant les monuments les plus remarquables de l'univers, les sujets les plus interessans, concernant l'histoire naturelle, l'agriculture, l'industrie, le commerce, etc. Pour les nouveaux souscripteurs *Franc de port dans les villes* ƒ 6,50.

4. L'ART DE L'HORLOGERIE ENSEIGNÉ EN TRENTE LEÇONS, ou *Manuel Complet de l'Horloger et de l'Amateur*, d'après BERTHOUD et les travaux de WULLIAMY, premier Horloger du Roi d'Angleterre, GEORGE IV, Deuxième Edition. Ouvrage contenant les principes de l'art, mis à la portée des apprentis; la théorie détaillée des echappements; des méthodes à l'usage des simples amateurs pour régler les montres et pendules; un traité du rhabillage; la notice détaillée des inventions et perfectionnements d'horlogerie, exposés au Louvre en 1827; mis en ordre et augmenté de toutes les découvertes modernes, par un ancien élève de BREGUET. — Deux volumes in-12°, ornés de 17 grandes planches lithographies. Prix de Souscription ƒ 5,00.

Te BREDA, bij BROESE en COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.